

Nefyto lanceert E-Stewardship

BESCHIKBAAR MAKEN E-LABEL IS EERSTE STAP

Het begon met de wens gewasbeschermingsmiddelen traceerbaar te maken in geval van een recall. Inmiddels heeft Nefyto, in samenwerking met Agrodix, hiervoor een systeem van tracking & tracing opgezet. De achterliggende techniek hiervoor biedt zoveel mogelijkheden, dat Nefyto dit breder gaat benutten. De paraplu hiervoor heet E-Stewardship. De introductie van het E-label (digitaal etiket) is de eerste stap.

Tracking & tracing als startpunt

Nefyto en de aangesloten bedrijven vatten een aantal jaren geleden het plan op om producten traceerbaar te maken, in geval een recall (terugroepactie) zich zou voordoen. Na het nodige voorwerk te hebben gedaan, vond Nefyto een samenwerkingspartner in Agrodix, de brancheorganisatie van de distributeurs.

“Als je een systeem opzet voor tracking & tracing, moet de hele keten meewerken”, vertelt Han Rupert, lid van het dagelijks bestuur van Nefyto en CEO van Nefyto-deelnemer Adama Northern Europe. “Dat betekent dat ook de moederbedrijven, de distributiecentra waar onze producten liggen en de distributeurs moeten meedoen.”

Inmiddels heeft samenwerking van Nefyto en Agrodix geleid tot de oprichting van de stichting Agro CloSer. Deze stichting faciliteert inmiddels niet alleen het systeem voor tracking & tracing van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland, maar ook in België. Naast Nefyto en Agrodix participeren hierin ook hun Belgische zusterorganisaties Phytofar en Phytodis. In geval van een recall kunnen binnen 24 uur de producten op batchniveau worden getraceerd en teruggeroepen. “In de

Han Rupert, lid van Dagelijks Bestuur van Nefyto, is nauw betrokken bij het E-label project.

loop van 2022 zijn alle Nefyto-deelnemers bij dit systeem aangesloten”, zegt Han Rupert. “In de toekomst willen we onderzoeken of het mogelijk is een product te traceren tot op verpakkingsniveau.”

Voordelen E-label

Een toepasser die met de app Agro E-label de verpakking scant met een smartphone, gaat daarmee naar het digitale label (E-label). “Inmiddels zijn van alle producten van de Nefyto-deelnemers de etiketten gedigitaliseerd”, zegt Han Rupert. “Een E-label biedt voor de toepasser meerdere voordelen. Ten eerste wordt de informatie uit het etiket beter hanteerbaar en beter leesbaar. Ook is de informatie meer gericht op de behoefte van de individuele gebruiker. Bovendien kan de toepasser gericht zoeken op bijvoorbeeld gewas.”

Het digitale label biedt de toepasser informatie op maat. “Denk daarbij niet alleen aan dosering, maar ook aan bijvoorbeeld te gebruiken spuitdoppen, gevaarinformatie en eventuele restricties ten aanzien van naburig oppervlaktewater.”

Agro E-label is voornamelijk een aanvullend hulpmiddel. De digitale etiketten vervangen niet het wettelijk gebruiksvoorschrift zoals dat nu op gewasbeschermingsmiddelen is vermeld. Nefyto hoopt op een toekomstige legalisering van digitale labels, waarbij de resterende informatie op het fysieke label fors kan worden teruggebracht door deze digitaal aan te bieden.

Introductie Agro E-label app

Verpakkingen, dozen en pallets bevatten codes, zoals EAN-13, de QR-code en de 2D-matrix. “De 2D-matrix biedt veel voordelen. Daarom gaat deze code een centrale rol spelen binnen E-Stewardship”, legt Han Rupert uit. “Een distributeur hoeft alleen maar de 2D-matrix te scannen. Het systeem weet dan exact om welke pallet, doos of product het gaat en geeft dit door aan het administratieve systeem. Dat scheelt veel administratief handwerk.”

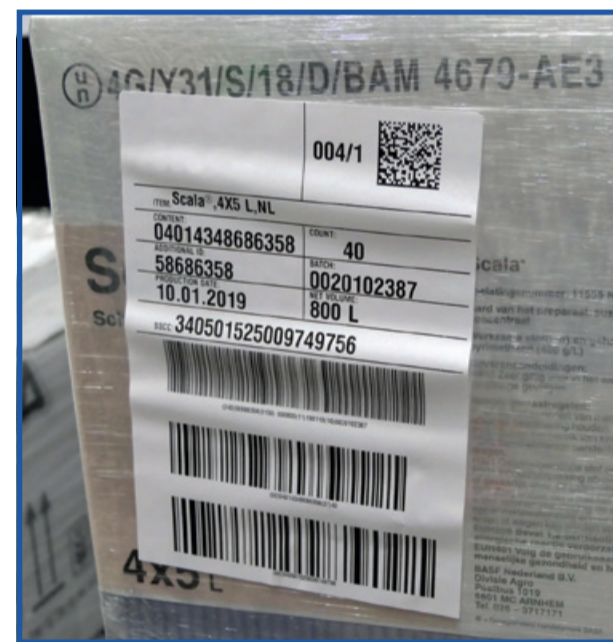
Medio december introduceerde Nefyto, in samenwerking met Fytostat, de Agro E-label app. Via deze gratis applicatie kunnen telers en loonwerkers nu de barcodes op de verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen scannen en zo een digitale versie van het label (E-label) inzien. Op korte termijn zal overigens voor het scannen via de app de 2D-matrix worden gebruikt.

Over Agro E-label is ook een korte video beschikbaar via het Nefyto-kanal op YouTube. Zie ook het nieuwsbericht op de website van Nefyto.

Nederland voorop

Alle benodigde informatie voor tracking & tracing, en bijvoorbeeld voor het elektronisch bestellen van producten door distributeurs, wordt opgeslagen en uitgewisseld in de ‘cloud’. “Met de ontwikkeling van het systeem voor tracking & tracing en voor elektronisch bestellen loopt Nederland (in samenwerking met België) voorop in Europa en de wereld”, zegt Han Rupert. “Het is zeer waarschijnlijk dat de andere Europese landen zullen aansluiten.”

CropLife Europe: Digital Label Compliance

Waar Nefyto gebruikt maakt van het begrip E-Stewardship, hanteert de Europese koepelorganisatie CropLife Europe de projectnaam Digital Label Compliance (DLC). CropLife Europe ziet in dit concept zes stappen om de naleving van toepassingsvoorschriften te ondersteunen (zie illustratie). Het doel van DLC is om slimme verbindingen te maken met bestaande oplossingen en initiatieven, waaronder E-Stewardship van Nefyto.

“DLC gaat over het benutten van digitale tools, om boeren te helpen nog duurzamer te produceren”, zegt Michal Kicinski, vanuit CropLife Europe nauw betrokken bij het project. “Dat doen we door telers ondersteuning te bieden bij de naleving van het wettelijk gebruiksvoorschrift. DLC moet dit minder ingewikkeld maken en moet leiden tot vermindering van de risico's bij de toepassing.”

Een belangrijke reden voor CropLife Europe om DLC te ontwikkelen, is de wens om in de toelating over te gaan

naar meer perceelspecifieke risicobeoordelingen. “Met DLC is er straks een instrument dat regelgevers in staat stelt specifieke middelen goed te keuren voor percelen met specifieke kenmerken (bijvoorbeeld: ‘niet in waterwingebieden’). Met daarbij de zekerheid dat middelen veilig en verantwoord worden toegepast.”

DLC kan mogelijk leiden tot een verdere verfijning van de voorwaarden voor toepassing en dus tot behoud van middelen.”

Product Stewardship en E-Stewardship

Nefyto introduceerde in de tweede helft van de jaren negentig Product Stewardship. Hiermee verplichten de Nefyto-deelnemers zich om ervoor te zorgen dat hun middelen veilig en verantwoord worden gebruikt. E-Stewardship is een uitbreiding hiervan, waarbij digitale technieken worden ingezet om het veilig en verantwoord gebruik naar een nog hoger niveau te tillen.

Het onlangs geïntroduceerde Agro E-label kan daar sterk aan bijdragen, stelt Han Rupert. “Door de combinatie van het digitale label, gewas, informatie over het perceel en de toepassing van spuitapparatuur en precisietechnologie kunnen middelen nog veiliger, gericht en in een zo laag mogelijke dosering worden toegepast.”

Voor het verder ontwikkelen van E-Stewardship is de onderliggende database van de Agro E-label app daarom ook beschikbaar voor andere partijen.

Nefyto Bulletin volledig digitaal

De gedrukte uitgave van Nefyto Bulletin houdt op te bestaan. In 2022 verschijnen nog twee gedrukte uitgaven: in maart en in juni. Daarna wordt Nefyto Bulletin volledig digitaal, en gecontinueerd in de maandelijkse uitgaven die u inmiddels gewend bent. Heeft u nog geen abonnement op de digitale uitgave? Dan kunt u zich hiervoor eenvoudig aanmelden. Klik hiervoor op 'Meld u hier aan voor het digitale Nefyto Bulletin' onderaan de homepage van www.nefyto.nl.

nefyto

Duurzaam
en helder
naar de toekomst

C O L U M N

Waardering voor een prachtige sector

Voor mij was er niets mooiers dan opgroeien op een boerderij. Ik weet nog goed dat we voor het eerst naar ons nieuwe bedrijf reden. Ik zat als klein jongetje achterin de auto en zag alleen maar riet van een nieuwe polder. Nog steeds loop ik rond op dit bedrijf en geniet ik van de aanblik van de percelen. Het opsnuiven van de geur van de natuur, zien hoe ieder jaar de gewassen en alles daar omheen me verrast en me nieuwe dingen leert.

Al generaties lang bouwen gepassioneerde mensen aan een bestendige agrarische sector. Hoe kan ik het als boer beter en slimmer doen? Hoe kan ik mijn teelt managen? Een boer wil zijn gewas gezond houden, een mooie oogst hebben en hij weet bij uitstek dat hij zuinig moet zijn op de omgeving om de volgende generatie(s) een toekomst te geven. De natuur kun je namelijk niet maken, maar wel stuk maken.

Het doet pijn als je hectares ziet verdwijnen voor een gigantisch zonnepanelenveld, terwijl in dezelfde regio tientallen hectares aan daken beschikbaar zijn op huizen, bedrijven en distributiecentra. Deze ontwikkeling voelt onlogisch.

Partijen in de voedselketen, NGO's en politiek streven allemaal hetzelfde doel na, maar doen dat op manieren die moeilijk met elkaar te verenigen zijn. En dan gaat bijvoorbeeld het creëren van schone energie ten koste van natuur en leidt het reduceren van de veestapel in Nederland tot een grotere veestapel elders. Voor ieder besluit moet je een gedegen impactanalyse uitvoeren, zodat je zeker weet dat je het juiste effect krijgt en niet het probleem verschuift. Disruptieve situaties kunnen wel degelijk ontstaan en kunnen leiden tot tekorten als de agrarische sector niet kan bijsturen. Ik moet er niet aan denken dat eten eenzelfde prijsstijging ondergaat als we nu meemaken met energie.

Ik zie veel ambitie en passie in de hele sector om samen een nieuwe toekomst te bouwen. Daaraan wil ik in mijn functie bij Certis mijn steentje bijdragen. Certis ontwikkelt, net als veel andere gewasbeschermingsbedrijven, steeds meer 'groene' producten en systemen. Als gewasbeschermingssector moeten wij ervoor zorgen dat alle producten veilig zijn voor ons en onze omgeving. Of je nu een gesynthetiseerd middel toepast of een 'natuurlijk' product. In Nederland hebben we daarin een voorbeeldpositie en kunnen we op die manier een belangrijke bijdrage leveren aan de wereldwijde voedselproductie én het milieu.

Nico Stuijt, Country Manager NL bij Certis Europe

Nico Stuijt is sinds 1 juni 2021 Country Manager bij Certis Europe en is per 8 oktober 2021 toegetreden tot het Dagelijks Bestuur van Nefyto. Het Dagelijks Bestuur bestaat met zijn toetreding verder uit Meerten Smit (voorzitter), Han Rupert, Hans Buth en Sylvain Moissonnier.

'Farm to Fork leidt tot

IMPACT ASSESSMENT DOOR WAGENINGEN UR

Wageningen UR heeft een impact assessment uitgevoerd van de Europese Farm to Fork strategie en de Biodiversiteitsstrategie. Het onderzoek laat duidelijk zien dat de doelstellingen van de Europese Commissie leiden tot een lagere productie van (voedsel)gewassen en dat er impact is op handel en de prijs voor de consument. Johan Bremmer, projectleider van de studie, vertelt over de opzet van het onderzoek en de uitkomsten.

Farm to Fork strategie in het kort

De Farm to Fork ('boer tot bord') strategie van de Europese Commissie vloeit voort uit de Europese Green Deal en richt zich op een sterke verduurzaming van de land- en tuinbouw, met doelstellingen voor 2030. In de Europese Biodiversiteitsstrategie zijn het tegengaan van klimaatverandering en het behoud van biodiversiteit belangrijke aandachtspunten. In het kort zijn dit de doelstellingen van de Farm to Fork strategie die de onderzoekers van Wageningen Economic Research doorgerekend hebben:

- 50 procent minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in 2030.

- 20 procent minder gebruik van nutriënten in 2030.
- In 2030 is 25 procent van het landbouwareaal biologisch.

Eén van de doelstellingen van de Biodiversiteitsstrategie gerelateerd aan landbouw is:

- 10 procent van het landbouwareaal wordt benut voor zogeheten 'high diversity landscape features', waardoor het niet voor productie benut kan worden ('set aside').

Meer over Farm to Fork: zie het betreffende artikel in de digitale uitgave van Nefyto Bulletin september 2020.

Van bedrijf-gewas naar macroniveau

CropLife Europe, de Europese koepelorganisatie waarbij Nefyto is aangesloten, heeft Wageningen UR opdracht gegeven tot de impact assessment. Het is de derde grote studie naar de gevolgen van Farm to Fork. Een Amerikaanse studie (door USDA) en een studie vanuit de Europese Commissie (door JRC) gingen hieraan vooraf. Beide genoemde studies concluderen dat het productievolume zal afnemen en de EU meer voedsel zal moeten importeren.

"Deze studies zijn geheel gedaan op macroniveau", vertelt Johan Bremmer, senior onderzoeker plantgezondheid aan Wageningen UR en projectleider van de impact assessment. "Ons onderzoek is gebaseerd op 25 case studies, waarbij we de gevolgen per bedrijf/gewas-combinatie in kaart brengen, in verschillende lidstaten. Dit schalen we dan op naar macroniveau: nationaal per sector, voor Europa en mondiaal."

De studie van Wageningen UR kijkt naar de gevolgen voor het productievolume, de gevolgen voor de prijzen, de handelseffecten en de gevolgen voor het landbouwareaal buiten Europa.

Voor elk van de 25 case studies is een combinatie van een gewas en een representatief bedrijf gekozen, in verschillende lidstaten. Bijvoorbeeld het gewas suikerbieten op bedrijven in Duitsland, Polen en Frankrijk.

Johan Bremmer, senior onderzoeker plantgezondheid aan Wageningen UR en projectleider van de impact assessment.

Oproep aan Europese Commissie

Naar aanleiding van de uitkomsten hebben CropLife Europe en Copa Cogeca gezamenlijk aandacht gevraagd bij andere Europese koepels in de voedselketen. In een 'call to action', ondertekend door bijna dertig partijen, wordt de Europese Commissie verzocht om nu dan toch die holistische impact assessment uit te voeren. Zo kan op basis van wetenschappelijke data de discussie worden

gevoerd en kunnen keuzes worden gemaakt voor de verdere verduurzaming van de land- en tuinbouw. Men zal zich moeten realiseren dat de doelstellingen niet kunnen worden verwezenlijkt zonder het sluiten van compromissen op het gebied van onder meer productie-verlies, handel, en indirect land use change. Ook Nefyto steunt deze oproep vanuit de Europese koepels.

Groei biologisch landbouwareaal: ongewenst effect mogelijk

De verschillende onderdelen van Farm to Fork hebben onderling effect op elkaar en werken elkaar soms juist tegen, legt Johan Bremmer uit. "Neem de doelstellingen 'naar 25 procent biologisch landbouwareaal' en '50 procent minder gebruik gevaarlijke middelen'. In de biologische landbouw wordt in sommige teelten (bijvoorbeeld de wijnbouw) veel gebruik gemaakt van koperhoudende middelen, die geclassificeerd zijn als gevaarlijk. De doelstelling om het gebruik van gevaarlijke stoffen te verminderen heeft dan een negatief effect om te groeien naar 25 procent van het areaal biologisch voor dit soort teelten."

lagere productie'

Zeven landen, tien gewassen

"In overleg met opdrachtgever CropLife Europe hebben we zeven landen en tien gewassen gekozen (deels eenjarige, deels meerjarige teelten) voor de case studies", legt Johan Bremmer uit. "De landen zijn Finland, Polen, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Italië en Roemenië. De gewassen zijn tarwe, koolzaad, maïs, suikerbieten, tomaten buitenteelt, hop, druiven (voor wijn), olijven, citrus en appels."

Is er een reden voor dat Nederland niet is meegenomen in dit onderzoek? "De keuze voor deze landen en gewassen is ingegeven om goed te kunnen generaliseren. Op het gebied van land- en tuinbouw neemt Nederland eigenlijk een te unieke positie in."

Wageningen UR heeft vier scenario's onderzocht. Deze worden hieronder toegelicht.

De vier onderzochte scenario's

SCENARIO 1 50 procent minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Deze doelstelling ligt wat genuanceerder dan zo in het kort geformuleerd, legt Johan Bremmer uit. "De Europese Commissie wil namelijk niet alleen het gebruik in het algemeen reduceren, maar ook het risico. In ons scenario 1 zijn we uitgegaan van 50 procent minder gebruik en risico 'overall' en 50 procent minder gebruik van gevaarlijke middelen (op basis van de Harmonized Risk Indicator I van Eurostat). Dat is conform de doelstelling van Farm to Fork."

SCENARIO 2 20 procent minder gebruik van nutriënten

Het doel van Farm to Fork is dat er in 2030 50 procent minder uitspoeling is van nutriënten, met name stikstof. "De uitspoeling van nutriënten varieert sterk per lidstaat", weet Johan Bremmer. "Met name in landen met een intensieve tuinbouw en intensieve veehouderij is de uitspoeling groter."

Daarom vraagt dit onderdeel een uitwerking op lidstaatniveau."

SCENARIO 3 Naar 25 procent biologisch areaal

Over de hele EU is het landbouwareaal nu 8 procent biologisch. Farm to Fork wil dat dit groeit naar 25 procent in 2030 (grasland voor veehouderij niet meegerekend).

SCENARIO 4 scenario's 1 + 2 + 'set aside'

Bij 'set aside' (10 procent van landbouwgrond onbeteeld) valt te denken aan heggen, windsingels en teeltvrije zones. Vooral bedoeld ter verbetering van de biodiversiteit en de waterkwaliteit. Scenario 4 is een combinatie van 50 procent minder gewasbeschermingsmiddelen, 20 procent minder nutriënten en 10 procent van de landbouwgrond 'set aside'. De groei van het biologisch areaal wordt hierin dus niet meegenomen.

Acht miljoen hectare buiten Europa nodig

Op 12 oktober 2021 zijn de eerste resultaten gepresenteerd. We beperken ons hier tot enkele kernconclusies:

- In de eenjarige teelten gemiddeld 10 tot 15 procent opbrengstverlies. In de meerjarige teelten gemiddeld 15 tot 20 procent opbrengstverlies. Er kunnen zich situaties voordoen met een opbrengstverlies tot 30 procent.
- De effecten op prijs en handel verschillen sterk per gewas. Prijzen zijn op macroniveau lastig te berekenen, doordat veel factoren van invloed zijn op de prijs. Zo zal kwaliteitsverlies de prijs drukken. En schaarste drijft de prijs op.
- De onderzoekers hebben ook gekeken naar het effect van Farm to Fork op het landbouwareaal buiten Europa (indirect land use change). Om het productieverlies te compenseren en Europa te kunnen blijven voeden zoals nu, zal de EU meer voedsel moeten gaan importeren. Afhankelijk van het scenario vereist dat tot acht miljoen hectare extra landbouwgrond buiten Europa. Met als vereiste dat hier dan net zo productief wordt geproduceerd als in Europa. Deze acht miljoen hectare moet dan aan de natuur worden onttrokken.
- De uitkomsten van deze impact assessment komen behoorlijk overeen met de genoemde impact assessments door USDA en JRC. Dus er is consistentie tussen de drie studies.

Geen toekomstvoorspelling

De case studies en de uitkomsten daarvan zijn geen toekomstvoorspelling, benadrukt Johan Bremmer. "Ons onderzoek geeft antwoord op een 'wat als...' vraag, gebaseerd op extrapolatie van bestaande gegevens. Dus bijvoorbeeld met het middelenpakket dat nu beschikbaar is. Daarin houden we geen rekening met mogelijke innovaties, zoals op het gebied van precisietechnologie en veredeling, maar wel met alternatieve gewasbeschermingsmethoden die nu beschikbaar zijn. We houden ook geen rekening met het eventueel wegvallen van gewasbeschermingsmiddelen die nu beschikbaar zijn."

Gewasbescherming in het coalitieakkoord en politiek

Medio december presenteerden VVD, D66, CDA en CU het langverwachte coalitieakkoord, getiteld 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'. In het akkoord is specifiek een passage opgenomen over gewasbescherming (zie pagina 9 van akkoord):

'We intensiveren de ingezette omslag naar geïntegreerde gewasbescherming door het stellen van tussendoelen, bevorderen van innovatie en precisielandbouw, stimuleren van groene alternatieven en loskoppelen van verkoop en advies. We stemmen de normen voor het gebruik van middelen af op de Kaderrichtlijn Water. We doen onderzoek naar gezondheidseffecten bij boeren en omwonenden.'

Nefyto verwelkomt het voornemen van de coalitie om de ingezette omslag naar geïntegreerde gewasbescherming te intensiveren. De coalitie wil die omslag bewerkstelligen door onder meer het bevorderen van innovatie, precisielandbouw en groene alternatieven. Nefyto gaat graag in gesprek met de nieuwe regering en partners bij het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 over de concrete aangekondigde maatregelen die zijn bedoeld om duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te stimuleren.

Tijdens het Rondetafelgesprek 'Gezonde gewassen, gezonde bodem', dat zal plaatsvinden op 12 januari 2022, wordt er verder gesproken met zowel de coalitie als de oppositie in de Tweede Kamer over gewasbescherming. Ook Nefyto is hiervoor uitgenodigd en zij zal een toelichting geven op de ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming en op de uitdagingen die er zijn om ook in de toekomst voldoende, veilig en gezond voedsel te produceren.

Jaarbijeenkomst Nefyto 2021 digitaal

Op 9 december 2021 vond de Nefyto Jaarbijeenkomst plaats, ditmaal via een webinar. Tijdens de virtuele bijeenkomst stonden voorzitter Meerten Smit en directeur Jan Verschoor onder meer stil bij het afgelopen teeltseizoen. Mede door natte omstandigheden en een hoge schimmelruis hebben gewasbeschermingsmiddelen hun nut weer bewezen, zoals in de aardappel- en uienteelt.

Meerten Smit en Jan Verschoor tijdens het webinar.

In de toelating en het gebruik van biologische en laag-risico middelen is de trend positief. Gemeld werd dat de nieuwe versie van de Graadmeter Groene Gewasbescherming in januari 2022 wordt verwacht en dat dit keer ook Artemis hieraan zal meedoen.

Daarnaast werd ingegaan op verdere verduurzaming van de land- en tuinbouw. Een sleutelrol hierin is weggelegd voor innovatie, de miljardeninvesteringen van de industrie in de volle breedte van het middelenpakket, nieuwe toepassingstechnieken en digitalisering. Nefyto zoekt hiervoor ook de dialoog met ketenpartners. De boodschap aan de nieuwe regering is om koers te houden met het Uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie gewasbescherming 2030.

Al enige tijd heeft Nefyto haar werkerterrein verbreed naar biologische middelen en biostimulanten. Tijdens de jubileumbijeenkomst in juni 2022 zal uitgebreid worden stilgestaan bij een verdere aanpassing van de organisatie en positionering van Nefyto. Hiervoor heeft Nefyto ook haar oor te luister gelegd bij een aantal vaste gesprekspartners.

Uiteraard werd tijdens de Jaarbijeenkomst veel waardering en dank uitgesproken voor de jarenlange inzet van Carlos Nijenhuis als voorzitter en van Maritza van Assen als directeur van Nefyto.

Blootstellingsproef gesloten vulsystemen

Onder begeleiding van CropLife Europe wordt in vier landen getoetst of met het gesloten vulsysteem de blootstelling van de toepasser bij het vullen van de spuitmachine met een factor 10 kan worden verlaagd. De studie vond plaats in Duitsland, Spanje, Frankrijk en Nederland.

In ieder land werden door drie boeren drie systemen getest. De boeren kregen ondergoed aan en een overall, en moesten in circa twee à drie uur met de gesloten vulsystemen easyconnect, easyFlow en GoatThroat verschillende malen het vullen van de spuitmachine uitvoeren. Getoetst werd met de zoetstoffen sorbitol en xylitol.

Na afronding van de studie zullen de resultaten worden gebruikt in de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen.

Slechts veertig procent stoffen voor gewasbescherming haalt eindstreep

VOEDSELZEKERHEID IN EUROPA OP DE TOCHT

De afgelopen drie jaar is slechts veertig procent van de actieve stoffen voor gewasbeschermingsmiddelen door de Europese (her)registratie gekomen. Voor specifiek de chemische stoffen blijkt dit maar een kwart te zijn. Dit blijkt uit een inventarisatie door Jolanda Wijsmuller van Bayer CropScience. Als deze trend zich doorzet, gaat het effectief middelenpakket de komende jaren drastisch krimpen. De zogeheten cut-off criteria spelen hierin een belangrijke rol. Wat betekent deze ontwikkeling voor Europese telers en voor de voedselzekerheid?

Jolanda Wijsmuller, Bayer CropScience.

Aanleiding voor inventarisatie

Sectoren geven aan dat de bestrijding van ziekten, plagen en onkruiden blijvend moeilijker is en soms zelfs niet meer mogelijk, door het krimpende middelenpakket. Dit was aanleiding voor Jolanda Wijsmuller, Value Chain, Biologics & Minor Crops Manager bij Bayer CropScience, om de teruggang van het aantal middelen nader te onderzoeken.

Gekeken is naar de afgelopen drie jaar (juli 2018 tot september 2020):

- Over 147 stoffen is een besluit genomen: 103 chemische stoffen en 44 biologische stoffen.
- Het betrof 125 stoffen die toe waren aan herregistratie en 22 nieuwe stoffen.
- Van die 125 stoffen besloot de toelatinghouder voor 57 stoffen geen aanvraag voor herregistratie in te dienen.
- Van de overige 90 stoffen voor herregistratie kregen 29 stoffen geen herregistratie, waarvan 19 stoffen op basis van cut-off criteria.

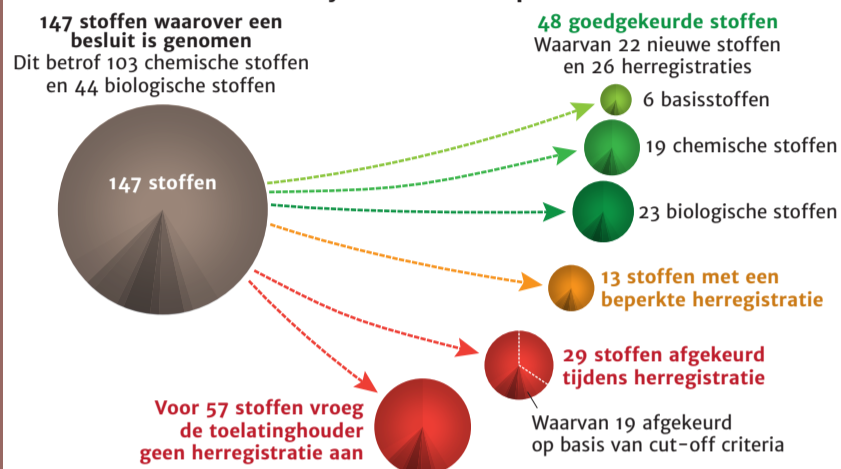
- 13 stoffen kregen een beperkte herregistratie (bijvoorbeeld met restricties in de toepassing of voor een kortere termijn).
- De goedgekeurde 48 stoffen betreffen 22 nieuwe stoffen en 26 stoffen voor herregistratie. Dat zijn 19 chemische stoffen, 23 stoffen van biologische herkomst en 6 basisstoffen.
- Samengevat: slechts zo'n 40 procent van alle stoffen komt door het (her)registratieproces.

“Als deze trend zich doorzet, gaat de komende jaren een aanzienlijk aantal actieve stoffen verdwijnen”, schat Jolanda Wijsmuller in. “Want voor ongeveer driekwart van de huidige geregistreerde stoffen loopt eind 2025 de registratie af. Als je de huidige lijn doortrekt, zal een groot deel daarvan niet door de herregistratie komen. En het is de verwachting dat over ruim vier jaar meer dan de helft van de chemische actieve stoffen is verdwenen.”

De (her)registratie van een gewasbeschermingsmiddel is kostbaar. Daarom maken producenten van tevoren steeds een inschatting of dit economisch rendabel is én wat de kans van slagen is. “Het Europese toelatingsbeleid is nu zo streng, dat veel actieve stoffen per definitie geen kans maken door het Europese registratieproces te komen of dat toelatinghouders kunnen gaan denken ‘laat Europa maar zitten’. Dit kan er ook toe leiden dat veel nieuwe gewasbeschermingsmiddelen niet in Europa komen”, vreest Jolanda Wijsmuller. “Daarmee gaat de innovatie aan Europa voorbij, wat de omslag naar weerbaar telen bemoeilijkt. Door het sterk krimpende middelenpakket komt de voedselzekerheid in gevaar en zal Europa meer afhankelijk worden van voedselimport.”

Veel stoffen niet door herregistratie

Verlies aan middelen van juli 2018 tot september 2021

Cut-off criteria hebben vergaande gevolgen

Uit de inventarisatie blijkt dat bij ongeveer twee derde van de stoffen die niet worden goedgekeurd, één of meerdere cut-off criteria de doorslaggevende factor zijn. De cut-off criteria, onderdeel van de Europese Verordening 1107/2009 voor gewasbeschermingsmiddelen, hebben betrekking op specifieke intrinsieke gevaarseigenschappen van een actieve stof. Dat betreft hormoonverstorende werking, carcinogene werking, mutageen en verstoring van de reproductie (voortplanting). Als een actieve stof één of meerdere van deze eigenschappen heeft, vindt geen risicobeoordeling plaats en is goedkeuring per definitie uitgesloten.

Met de toepassing van cut-off criteria voor gewasbeschermingsmiddelen is Europa uniek in de wereld. Er was, en is nog steeds, veel discussie over deze cut-off criteria. Dat betreft het feit dat er niet op risico beoordeeld wordt en gekeken wordt of een stof veilig kan worden gebruikt, maar dat op louter intrinsieke eigenschappen een actieve stof niet wordt goedgekeurd. Daar komt bij dat veel voedingsmiddelen vergelijkbare intrinsieke eigenschappen hebben. Soja en koffie bijvoorbeeld hebben een hormoonverstorende werking.

'Transitie kost tijd'

“Voorheen hadden telers voor iedere ziekte, plaag en onkruid één of meerdere gewasbeschermingsmiddelen voorhanden. Dat is lang niet meer altijd zo”, zegt Dirk Bakker, technisch directeur van Van Iperen in Oud-Beijerland, distributeur van gewasbeschermingsmiddelen.

“Het is voor telers en adviseurs nu een ingewikkelde uitdaging om de gewassen gezond te houden. Dat is het gevolg van het steeds smaller wordend effectief middelen- en maatregelenpakket.”

Dirk Bakker vervolgt: “We werken zoveel mogelijk naar een systeem-aanpak toe. Maar zo'n nieuwe aanpak, een transitie, kost tijd en vereist nieuwe kennis. Het middelenpakket neemt sneller af dan we met innovatie en systeemaanpak kunnen oplossen. Er wordt door veel beleidsmakers te makkelijk gedacht over zo'n omschakeling.”

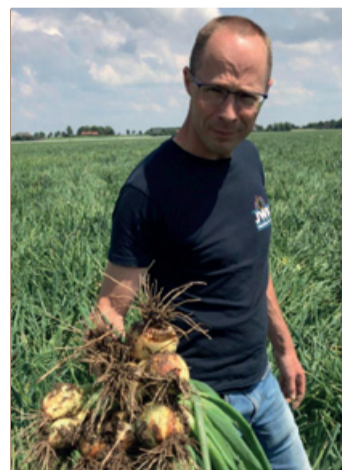

Dirk Bakker, Van Iperen

'Uienteelt steeds meer onder druk'

“De uienteelt komt steeds meer onder druk te staan”, zegt Werner Verschueren, inkoper bij Wiskerke Onions in Kruiningen, verpakker en exporteur van uien. “Vanaf volgend seizoen zijn er nog maar twee preventieve middelen tegen valse meeldauw. Dat is te weinig. Bovendien, voor een effectieve bestrijding heb je ook curatieve middelen nodig en die ontbreken.”

Ook de onkruidbestrijding wordt lastig, want hiervoor vallen eveneens middelen weg. “Mechanische onkruidbestrijding kan een alternatief zijn. Maar proeven met louter mechanische onkruidbestrijding in uien laten zien dat onkruidbeheersing zonder gewasbeschermingsmiddelen op dit moment niet te doen is. We zouden graag zien dat er nieuwe middelen komen voor meeldauw en onkruidbestrijding.”

Werner Verschueren, Wiskerke Onions

En de biologische middelen dan?

Gewasbeschermingsbedrijven ontwikkelen steeds meer biologische middelen, juist ook om de omslag naar weerbaar telen te ondersteunen. Welk perspectief bieden deze middelen? “Er komen zeker nieuwe biologische middelen aan. Maar ook de ontwikkeling en toelating van deze middelen is tijdrovend. En een deel van de biologische stoffen komt ook niet door de (her)registratie”, aldus Jolanda Wijsmuller.

“Bovendien zijn biologische middelen doorgaans minder effectief dan chemische middelen. Ze voldoen uitstekend in een systeem waarin ook chemische middelen worden gebruikt. Maar 'stand-alone' toegepast zijn ze veelal te zwak. Ze kunnen in veel gevallen de chemische middelen niet vervangen, maar in een schema met chemische middelen uitstekend functioneren.”

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 4 | DECEMBER 2021 | JAARGANG 27 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800. REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | T (070) 750 31 00 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl | @nefytoNL TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie, Doetinchem
ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE Agrifac, BASF, Certis, Fred Meijer, Van Iperen, Wiskerke Onions DRUK Drukwerk MAX, Duiven VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833 |
Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 | Het Nefyto Bulletin wordt ook digitaal verspreid. Aanmelden: via formulier op website www.nefyto.nl